

TOVERITAR

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN
TYÖLÄISNAISLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

Elokuu I–II • 1938

PÄÄTOIMITTAJA MIINA SILLANPÄÄ / TOIMITUSSIHTEERI LILLI PESONEN

Pohjoismaiden sos.-dem. naisten parlamentti ollut koolla.

Kansanvallan puolesta fascismia vastaan, demokratian- ja maailmanrauhan lujittaminen ja naisten oikeudellisen aseman parantaminen, sosialisten uudistusten aikaansaaminen, oli pohjoismaiden sos.-dem. naisten päivien ohjelman sisältö. Viikon kestäneessä kokouksessa pidettiin useita näitä kysymyksiä käsitteleviä esitelmiä. Periaatteelliselta kannalta muodostui *Sonja Branting-Vesterstählen* esitelmä suuntaa antavaksi. Hän osoitti mikä vaara fascistisesta liikkeestä on maailmanrauhalle ja demokratialle, ja miten tärkeitä on että naiset ottavat tiukan asenteen fascismia vastaan. Esitelmän johdosta hyväksyi kokous päätöslauselmia, joissa lausuttiin tunnustus- ja luottamus siitä määrätietoisesta ja tuloksellisesta työstä, millä pohjoismaiden sd. puolueiden johdot ovat edistäneet ja puolustaneet Pohjolan demokratiaa sekä myötätunto kaikkia niitä kohtaan jotka ovat kotimaassaan joutuneet fascistisen väkivallan uhriksi tai maanpakolaisena asuvat vieraassa maassa. Kokous lähetti myöskin tervehdyksensä espanjalaisille naisille jotka sitkeästi kamppailevat maansa vapauden ja kansanvallan puolesta.

Näiden lisäksi oli ohjelmassa useita sosialisia kysymyksiä selventäviä esitelmiä, kuten naisten oikeudellinen asema, sosialipolitiikan kehitys sosialismiin, asuntokysymys, ja kotiapulaiskysymys. Suuri rauhankokous ja Mustikkamaan suurjuhla erinomaisine esitelmineen ja suurine osanottajamäärineen antoivat naisten päiville erikoisen arvokkaan sisällön.

Nämä olivat kolmannet pohjoismaiset naistenpäivät jotka tälläkertaa pidettiin Suomessa, ja olivat ne mittasuhteiltaan edellisiiän suuremmat. Ulkomaisten toverien lukumäärä olikin harvinaisen suuri, yhteensä kolmatta sataa. Mutta kunniaksi oman maamme naisille on sanottava että kotimainen osanotto näille päiville oli myöskin odottamattoman runsas. Vakinaisia osanottajia oli kolmeen sataan, lauantain ja sunnuntain juhlaan saapuneiden osanottajien lukumäärä nousi yli 500. Näin suuri osanottajain lukumäärä antaa kokousten päätöksille myöskin arvonantoa. Saimme uutta uskoa tulevaisuuteen, kun näimme miten syrjäseutujen naistoveritkin olivat tulleet mukaan. Kokouksen osanottajien joukossa oli myöskin paljon kansainvälisestikin tunnettuja nimiä, jotka kotimaassaan ovat johtavassa asemassa, lukuisasti sellaisiakin, jotka jo aikaisemmin ovat käyneet Suomessa, mutta joukossa oli koko joukko tavallisia rivinaisia sekä koti- että ulkomaisia. Mutta olen varma, että jokainen tunsi sielussaan olevansa tekijä siinä suuressa kansainvälisessä naisten armeijassa, jonka tehtävänä on työskennellä demokratian, kansanvallan ja mailmanrauhan edistämiseksi.

Tänä kongressien aikakaudella oli ilahduttavaa todeta, miten ajankohtaisia ja kauaskantoisia olivat ne kysymykset jotka olivat pohjoismaiden sos.-dem. naistenpäivien ohjelmassa, joten naisten kokous ei jäänyt varjoon muista kokouksista. Tällaisen koko-

(Jatkuu siv. 247.)

Lopulta toisen johtajan rouva Myrrha Gyllenbögel tointui sen verran, että kykeni nousemaan seisaalleen ja sen tehtyään hän ylhäisen armollisesti otti ja poistui näyttämöltä. Hänen apulaisensa kyykkivät kyyryissään hänen jäljessään kuin sen muinaisen rovastin jäljestä se muinainen kirkko-kaarti. Työläiset, niin kutsutut kuin kutsumattomakin lähtivät myöskin myhällen, ties mille.

Ab. Filister Oy. Käärepaperitehtaan johtajien rouvien työläisnaisia varten perustama lukukerho ei kokoontunut sen jälkeen enää koskaan. Toisen johtajan rouva Myrrha Gyllenbögel matkusti seuraavana päivänä Katharinan kylpylaitokseen ottamaan hermojensa rauhoitukseksi männynhavukylpyjä. Konttoristilta jäi antamatta rouvalleen aikomansa kotikuri ja samoin opettaja Danielin rouvalta miehelleen aikomansa kotikuri. Mutta Daniel saa kyllä sieltä ja täältä aina nuhteita siitä, kun oli ollut niin taitamaton, että oli nyrjäyttänyt keskustelun naiskysymykseen vaikka tarkoitus oli Tyhjävaaran romaanin ajatuksilla hieroa työläisiä isännilleen kuuliiaisiksi.

Mutta Matilda Janhunen ja monet muutkin agiteerailevat tehtaan työläisnaisten keskuudessa, että koska naiset ovat joutuneet miesten tilalle ansiotyörintamalle, niin heidän pitää myöskin lujasti järjestäytyä ja alkaa pitää puoliaan ja tämä agitatio näyttää vaikuttavan.

KAUPUNGIN VIEHÄTTÄVYYSKÖ . . .

(Jatkoa sivulta 234.)

vaan prostitutsionin kanssa. Tästä aiheutuneena uudistettiin useissa valtioissa sukupuolitauteja koskevia lakeja. Lopetettiin prostituutujen rekisteröiminen, koska se tekee yhdestä osasta naisia erikoisen alaluokan. Nuo uudistetut lait eivät rankaise prostituoituja, vaan ainoastaan sukupuolitauteja sairastavia, jotka ovat lain mukaan kaikki samanlaisen rankaisun alaisia taudin levittämistapauksissa. Koska tämä ei vielä hävittä prostitutiota, niin on otettu käytäntöön toinen laki, irtolaislaki, jonka mukaan on oikeus sijoittaa tarkoitusta varten perustettuihin työkoteihin niitä, joilla ei ole minkäänlaisia ammattia ja jotka eivät voi esittää elämismahdollisuksiensa lähteitä. Lain uudistamisen vuoksi saavutettuihin tuloksiin voivat eri maat olla jossain määrin tyytyväisiä, koska sukupuolitaudit ovat lain voimaantumisesta alkaen huomattavasti vähentyneet.

Mutta olisi suuri itsepetos, jos me luulisimme vapautuvamme prostitutsionista täten. Niinkuin tauti ei erkane yksilön ruumiista ennen kuin on poistettu sairauden aiheuttajat, niin ei katoa myös prostitutsiooni yhteiskunnan organismista, ennenkuin on hävitetty sitä aiheuttavat syyt: työttömyys, huonot työolot, matalat palkat, asuntopula ja alkoholi.

Tässä suunnassa tulee meidän tehdä työtä, jos tahdomme todella vapauttaa ihmiskunnan yhdestä häpeällisimmistä ja ala-arvoisimmista paheista.

Mutta nuo syyt ovat kovin syvällä nykyisen ajan yhteiskunnallisessa järjestelmässä. Tarvitaan suuria ja perusteellisia muutoksia niin valtiollisella kuin taloudellisellakin alalla, joiden uudistusten toteuttaminen on tuskin ajateltavissa kapitalistisen yhteiskunnan puitteissa, koska viimeisen edut käyvät ristiin prostitutionia aiheuttavien syiden hävittämisen kanssa.

A. Ast.

POHJOISMAIDEN SOS.-DEM. . . .

(Jatkoa sivulta 227.)

uksen suurin merkitys onkin siinä, että opitaan tuntemaan naapurimaan väestö ystävinä ja luotettavina puoluetovereina joiden kanssa ystävyysliitot ovat mahdollisia. Täten lujittivat naistoverit omalta osaltaan pohjoismaiden yhteistyötä kansanvallan ja mailmanrauhan pysyttämiseksi, sekä sosialisten uudistusten toteuttamiseksi.

Kun katseli naistenpäivän kokouksen ohjelmaa sekä varsinkin ulkomaalaisten esiintyjäin pätevyyttä, täytyi panna merkille miten paljon koulutettua voimaa oli käytettävänä. Tämä voima ei ollut kaa-voihin kangistunutta, mutta ei myöskään yltiöpäisesti »kiihtynyttä», vaan vakavaa, itsetietoista ja vointonvarmaa sosialidemokratian tulevaisuudesta. Ilahuttavaa oli myös todeta että kokouksen osanottajien joukossa oli paljon nuoria varsinkin ulkolaisien keskuudessa. Olkoon tämä meillekin esimerkkinä pyrkiä vetämään nuorisoa mukaan opiskelemaan järjestötoiminnan tehtäviä, sillä eloa on paljon, mutta työntekijöitä vähän.

Miina Sillanpää.

LEPOPIRTIN MATKA . . .

(Jatkoa sivulta 242.)

raat, niin ulkolaiset kuin kotimaisetkin tunsivat heti kohta olevansa kuin kotonaan.

Paljon joukkoa sitä mahtuu Lepopirtin suojiin, ajattelimme kun kiertelimme taloa eikä missään tuntunut ahtaalta. Suvipirtin puolella olevassa suuressa hallissa gramofoni antoi tanssimusiikkia ja pyörähtely iltahämärässä alkoi, toisen joukkueen käyttäessä hyväkseen saunan antimia, ja kolmannen ryhmän aloittaessa ateriointia.

Kyllä se taisi olla sauna, jonka piirissä hauskimmat hetket sinä iltana elettiin. Ulkomaalaiset olivat ihastuneita, huutelivat vuoron perään — så härligt, så härligt, niin ihanaa, niin ihanaa, ja siirtyivät sitten saunan tutkittuaan Lepopirtin muista antimista nauttimaan. Pihamaalla kokontuneelle joukolle kertoi Miina Sillanpää Lepopirtin historiasta ja tarkoituksesta ja taiteilija Solveig Pettersson-Parmasmaa lauloi. Ilta kului pian ja rattoisasti, eikä huomattukaan kun lähdön aika oli käsissä. Paluumatkalla oli tunnelma korkealla — kunpa se matka olisi kestänyt paljon kauemmin. Sitä toivoivat kaikki mukana olleet.

TOVERITAR,

● työläiskotien perhelehti — jokaiseen kotiin!